

ניתוח אוטומטי של שינויי שיח פוליטי בפייסבוק

בתקופת 4 מערכות בחירות בישראל / גל עוז

תקציר

הרשת החברתית פייסבוק הפכה במרוצת השנים לזירה פוליטית מקוונת אשר מאפשרת לפוליטיקאים זו שיח פוליטי עם משתמשי הפייסבוק, העברת מסרים בכל עת באמצעות פוסטים בפייסבוק וקבלת תגובות ישירות של המשתמשים לפעילויות ולאג'נדות של הפוליטיקאים. כמו כן, המדיה החברתית מעצימה למעשה את כוחם של הפוליטיקאים ותורמת לאינטראקציה מבוססת אמון בינם לבין קהל הבוחרים הפוטנציאלי. סבבי הבחירות בישראל שנערכו בין השנים 2019-2021 הציבו אתגר מחקרי משמעותי והזדמנות ייחודית לבחון בצורה השוואתית את מאפייני השיח הפוליטי בפייסבוק (האם השיח נהיה רעיל או שלילי יותר), ללא צורך בהמתנה של ארבע שנים בין מערכות הבחירות.

הרעיון למחקר זה נולד מתוך רצון לבחון הבדלים בשינויי רמות השיח אצל פוליטיקאים בשל תקופות הבחירות הרצופות שהיו בישראל זו אחר זו ולהבין את השינויים שהיו בכל תקופה בצורה יותר רחבה. מטרת מחקר זה היא לזהות דפוסים, מגמות ומאפייני שיח חדשים של פוליטיקאים ברשת החברתית פייסבוק, לשקף לפוליטיקאים השונים את נראותם ברשת פייסבוק (בין אם חברי קואליציה ובין אם חברי אופוזיציה) ולשקף גם בפני אזרחי ישראל את השיח שמתרחש ברשת בפייסבוק בתקופה כה אמוציונלית המתאפיינת בריבוי מערכות בחירות.

במונחי מתודולוגיה מחקרית, במחקר זה נעשה שימוש בגישת ה-Data Driven Research אשר באמצעותה נבחנו השינויים המגמתיים שחלו לאורך ארבע מערכות בחירות רצופות. הדאטה עליו המחקר התבסס הובא מהרשת החברתית פייסבוק. גודל הקורפוס המקורי היה כעשרים וחמש אלף פוסטים. לאחר קצירת המידע, בוצע ניקוי המידע וארגונו – חלוקה לעמודות, ניקוי תווים ריקים והסרת תגיות.

לאחר ניתוח ראשוני של המידע, הוחלט להתמקד בתשעה פוליטיקאים אשר השתתפו בכל ארבע מערכות הבחירות בישראל וזאת על מנת שנוכל לבצע השוואה בצורה שווה בין המערכות השונות ובין הקבוצות (קואליציה, אופוזיציה). הקורפוס שנבחן במחקר הכיל מעל 8000 פוסטים וכ-7 מיליון תגובות ומעל 30 מיליון אימוז'ים עבור פוסטים אלו.

שינויים משמעותיים אלו ניתן לראות בעזרת משתני המחקר: כמות הפוסטים, סיווג הפוסט בעזרת ניתוח סנטימנט (חיובי, שלילי ניטרלי), מספר התגובות, מספר המילים, כמות המנדטים, מיקום ברשימת המפלגה אליה השתייך אותו

הפוליטיקאי, שיוך הפוליטיקאי לקבוצת הקואליציה / אופוזיציה, כמות אימוג'ים וסיווגם. ניתוח המידע והחלת האלגוריתם לזיהוי הסנטימנט התבצע בעזרת שפת התכנות Python בשילוב מודלים של למידת מכונה.

מתוך ממצאי המחקר עולה כי השיח באופן כללי הופך להיות פחות שלילי עם הזמן. כך השיעור היחסי של פוסטים שליליים ושיעור המילים בפוסטים השליליים וכן שיעור התגובות השליליות ביחס לחיוביות וניטרליות יורדים עם הזמן. בנוסף, מודל הרגרסיה מראה שעליה בפוסטים חיוביים של פוליטיקאים, היא מנבא חזק להיבחרות לקואליציה. מה שבכל זאת מצביע על עליה מסוימת ברעילות השיח, זו עליה עקבית בכמות הפוסטים השליליים אצל רוב הפוליטיקאים ועליה מתונה בשיעור האימוג'ים השליליים לאורך כל התקופה הנבחנת. בנוסף, ישנם פוליטיקאים מסוימים שאצלם השיח הופך להיות שלילי יותר עם הזמן, כלומר כמות ושיעור הפוסטים השליליים עולה וכמות הפוסטים החיוביים מצטמצמת. אינדיקציה נוספת לעליה ברעילות השיח, היא העלייה בשיעור האימוג'ים השליליים לפוסטים הניטרליים. עם זאת, אצל רוב הפוליטיקאים שנבחנו במחקר זה, הפערים בין כמות הפוסטים השליליים והחיוביים מצטמצמים עם הזמן ושיעור הפוסטים החיוביים/ניטרליים עולה ושיעור הפוסטים השליליים יורד לאורך זמן.

מספר מערכת: 9926933410805776